ΝΕΑ ΓΕΩΡΓΙΑ
ΝΕΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΣ
Προς ένα σύγχρονο υπόδειγμα συνεταιρισμών για τη νέα γενιά

Η συνεταιριστική νομοθεσία: Διεθνείς και εθνικές εξελίξεις

Ιφιγένεια Δουβίτσα

Καθηγήτρια Σύμβουλος, ΕΑΠ

Regional Researcher, LFA, Coops Europe

Η συνεταιριστική νομοθεσία- διεθνείς εξελίξεις

Ένα συνεχώς αυξανόμενο ενδιαφέρον γύρω από το συνεταιριστικό δίκαιο

- **UN :** Guidelines aimed at creating a supportive environment for the development of cooperatives (2001); Cooperatives in social development Report of the Secretary-General (2019)

- **ILO :** R. 193/2002, Guidelines for Cooperative Legislation

- **ICA :** Blueprint for a Cooperative Decade, Legal Framework Analysis

- **Ακαδημαϊκή Κοινότητα**
  - International Forums on Cooperative Law (Montevideo, 2016; Athens 2018; Seoul 2020)
  - International Journal of Cooperative Law,
  - IUS Cooperativum Association,
  - The PECOL (Principles of European Cooperative Law) Project

Η ελληνική συνεταιριστική νομοθεσία

Εικόνα 1. Οι μεταβολές στην νομοθεσία περί ΟΕ, ΑΕ και συνεταιρισμών για το χρονικό διάστημα 2000-2019.

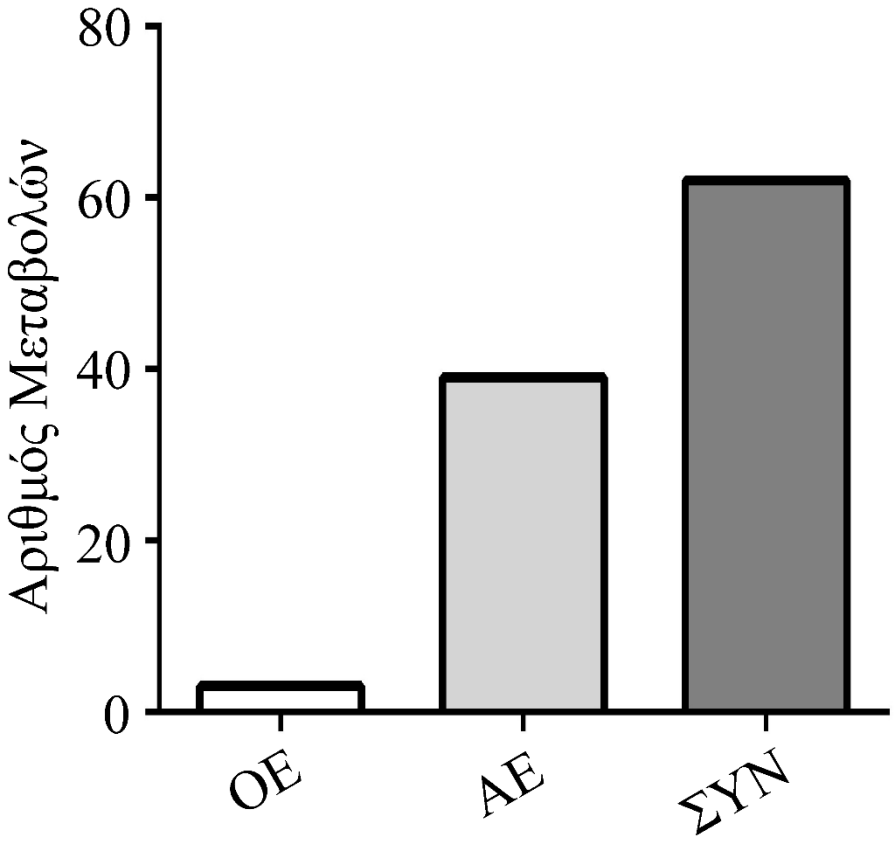

Πηγή: Δουβίτσα, Ι. (2020) Από τον κατακερματισμό στην ενοποίηση. Ίδρυμα Χάινριχ Μπέλλ, Θεσσαλονίκη (υπό έκδοση)

Παρέμβαση από το Φόρουμ Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας και την Διεθνή Συνεταιριστική Συμμαχία στο σχέδιο νόμου «Αγροτικοί Συνεταιρισμοί».

- Η Ομάδα Εργασίας για τη Συνεταιριστική Νομοθεσία που συστήθηκε στα πλαίσια του Φορουμ Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας 2019 και η Διεθνής Συνεταιριστική Συμμαχία (Ι.C.A.) αιτούνται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων τα εξής:
- α) **Να παρατείνει την δημόσια διαβούλευση** ώστε να δοθεί επαρκής χρόνος πληροφόρησης και εύλογη προθεσμία στους συνεταιρισμούς και σε άλλους ενδιαφερόμενους φορείς, να εκθέσουν τις απόψεις τους.
- β) **Να επιτρέψει στην Επιτροπή Συνεταιριστικού Δικαίου** της Διεθνούς Συνεταιριστικής Συμμαχίας **να συνδράμει** ώστε να διασφαλισθεί η συνεταιριστική ταυτότητα και να μεταφραστούν/μετατραπούν οι συνεταιριστικές αξίες και αρχές σε νομικούς κανόνες.
- γ) **Να επιτρέψει σε ειδικούς του συνεταιριστικού δικαίου και του αγροτικού κόσμου** της χώρας μας να συνδράμουν ώστε κατά την τελική επεξεργασία και διαμόρφωση του σχεδίου νόμου να ληφθούν υπόψη οι ιδιαιτερότητες της χώρας μας, του αγροτικού της τομέα και των συνεταιρισμών της.

Το νομοσχέδιο περί αγροτικών συνεταιρισμών

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

- Απουσία μέριμνας για την 5η αρχή (*Εκπαίδευση, Κατάρτιση, Πληροφόρηση*)
- Πρόταση:

α) ένα μέρος του θετικού αποτελέσματος χρήσης να διατίθενται για την εκπαίδευση των μελών

β) να εξαιρείται από τη φορολόγηση προκειμένου να δοθούν κίνητρα σε αυτήν την κατεύθυνση.

- Σκοπός:

εσωτερική δημοκρατική λειτουργία & διαφανή διοίκηση.

Άρθρο 6.3 Μέλη- Επενδυτές

- Απόκλιση αιτιολογικής έκθεσης (25%)- νομοσχέδιο (35%).
- Πρόταση: μείωση σε 15% του ορίου για τα δικαιώματα ψήφου των μελών-επενδυτών τόσο ως προς το σύνολο του κεφαλαίου του συνεταιρισμού όσο και ως προς τα δικαιώματα ψήφου.
- Η ασφαλιστική δικλείδα μόνο με όρους ψήφων δεν μπορεί να είναι αποτελεσματική όταν οι επενδυτές συγκεντρώνουν μεγάλο μέρος του κεφαλαίου.
- Αυτή η λογική πρέπει να αντικατοπτρίζεται και σε άλλες προβλέψεις του νομοσχεδίου, όπως για παράδειγμα να **απαγορεύεται και στα μέλη επενδυτές να προβαίνουν σε ανταγωνιστικές προς τους σκοπούς του συνεταιρισμού πράξεις**

Άρθρο 9 Ελάχιστο Ιδρυτικό Κεφάλαιο (10.000)

- Δεν πρέπει να απαιτείται ελάχιστο ιδρυτικό κεφάλαιο.
- Θα μπορούσε να υπάρχει ελάχιστη υποχρεωτική μερίδα και να ορίζεται από το καταστατικό του εκάστοτε αγροτικού συνεταιρισμού και όχι από το νόμο.
- Επιπλέον, από τη σκοπιά διατήρησης της συνεταιριστικής ταυτότητας, αυτό που έχει σημασία είναι το αδιανέμητο αποθεματικό του συνεταιρισμού καθώς αυτό του κομίζει και πιστοληπτική ικανότητα.

Άρθρο 13 Χρήση νέων τεχνολογιών

- Δυνατότητα σε όλα τα όργανα διοίκησης να αξιοποιήσουν νέες τεχνολογίες, εφόσον διασφαλίζεται η τήρηση της απαρτίας/πλειοψηφίας.

Άρθρο 16 Συμμετοχή εργαζομένων στο ΔΣ

- Συμμετοχή εκπροσώπου εργαζομένων στο ΔΣ, αν υπάρχουν παραπάνω από 20 εργαζόμενοι/ες στο συνεταιρισμό για θέματα που σχετίζονται με τους/τις εργαζόμενους/ες

Άρθρο 24 Εξειδικευμένοι ελεγκτές

- Πρόταση: ειδίκευση επί των συνεταιριστικών επιχειρήσεων
- Σκοπός : σταδιακή διαμόρφωση ενός σώματος ειδικευμένων ελεγκτών

Άρθρο 26 Διανομή κερδών

- Πρόταση: Απαγόρευση διανομής κερδών στα μέλη
- Τα κέρδη πηγαίνουν στο τακτικό αποθεματικό, όταν το ειδικό αδιανέμητο αποθεματικό φτάσει στο ύψος του συνολικού ποσού των υποχρεωτικών μερίδων η ΓΣ έχει τη δυνατότητα να αποφασίσει την αξιοποίηση ποσοστού των κερδών σε δράσεις κοινωνικής ωφέλειας,

Άρθρο 34 Συνεργασία μεταξύ Συνεταιρισμών (;)

- Αφορά μόνο στις ΑΕΣ υπό τη νομική μορφή ΑΕ ή ΕΠΕ.
- *Πρόταση*: πρόβλεψη για σύσταση
  - ενώσεων ως δευτεροβάθμιων συνεταιρισμών οικονομικού σκοπού &
  - σύσταση ομοσπονδιών ως οργάνων συλλογικής εκπροσώπησης έχοντας σωματειακό χαρακτήρα.
- *Σκοπός*:
  - Συνάδει με την 6η συνεταιριστική αρχή συνεργασίας και την παρ. 6 της Σύστασης 193/2002 του ΔΟΕ.
  - Το παραπάνω μοντέλο απαντάται στις περισσότερες ευρωπαϊκές νομοθεσίες (π.χ. Γαλλία, Ισπανία, Πορτογαλία)

Με αφορμή το νομοσχέδιο αγροτικών συνεταιρισμών

- **Εναρμόνιση** με τα διεθνή πρότυπα
- **Ενοποίηση** με την θέσπιση γενικού συνεταιριστικού νόμου που θα ισχύει παράλληλα με τους ειδικούς νόμους

International
Co-operative Alliance
Committee on
Co-operative Research

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
& ΜΕΛΕΤΩΝ (ΙΣΕΜ)

ICA CCR EUROPEAN RESEARCH CONFERENCE

"Rethinking co-operatives: From local to global & from the past to the future"

Athens, Panteion University,

8-10 July 2020